

[Rytter.]

daværende Finansminister; han mente, at jeg havde Uret, jeg mente, jeg havde Ret, men vi var enige om, at Spørgsmaalet kunde afgøres ved Domstolene. En saadan Sag kan man tage rent sagligt, uden at det bliver fornærmeligt, at de underordnede Embedsmænd siger: Vi mener ikke, at Ministeren har Hjemmel dertil, og da Spørgsmaalet henhører under Domstolene, vil vi gerne have det afgjort dèr.

For det tredie trak jeg Grænsen meget skarpt op, idet jeg sagde, at Staten skal yde Tilskud til Kirken og ikke omvendt; det er ifølge Grundlovens § 3 to selvstændige Institutioner, der staar over for hinanden.

Jeg tror, ingen vil være i Tvivl om, at jeg paa disse Punkter trak Grænsen meget skarpt op, og jeg takker Ordføreren for de Konservative, det ærede 8de Medlem for 5te Kreds (S. Rasmussen), fordi han saa uforbeholdt gav mig Tilslutning. Man vil da ogsaa forstaa, hvorledes den Dagsorden, det ærede Medlem stillede, virkede paa mig. Det ærede Medlem begynder med at sige:

„Idet Kirkeministeren opfordres til at paase, at de kirkelige Reservemidler administreres i Overensstemmelse med deres Formaal“.

Det ærede Medlem nævner altsaa kun Reservemidlerne, to af Kapitalerne, hvor der er Tale om forholdsvis beskedne Beløb, medens Hovedkapitalerne modsætningsvis falder udenfor. Det var et Slag i Ansigtet paa min Argumentation, som gik ud paa, at Dispositionerne baade over Hovedkapitalerne og over Reservefondene var ulovlige. Endvidere staar der i Dagsordenen, at Kirkeministeren opfordres til at „paase“, at det og det sker. Nej, Ministeren skal ikke paase det, han skal overlade til de underordnede Embedsmænd at gøre det i Overensstemmelse med Loven og saa kontrolere det, men som Forslaget er affattet, faar man det Indtryk, at det er de underordnede Embedsmænd, som har baaret sig forkert ad. Det er imidlertid ikke Tilfældet, det er Ministeren, der har baaret sig forkert ad ved at give disse Ordre, som Embedsmændene har adlydt. Ogsaa paa dette Punkt siger Dagsordenen derfor det modsatte af, hvad jeg hævdede, og som det ærede Medlem gav Tilslutning til. Hvad siger Dagsordenen saa med Hensyn til Spørgsmaalet om, at Staten skal give Tilskud til Kirken og ikke omvendt? Siges der noget nyt? Nej, der siges noget, som Landstinget efter min Mening ikke maa udtale. Det, der staar i denne Dagsorden,

findes i Loven af 14. Marts 1913; dèr staar, at Ministeren skal kontrolere, at Beløbene anvendes paa den Maade, og i Grundlovens § 3 omtales Statens Forpligtelse over for Kirken. Det, der staar i denne Dagsorden, findes altsaa allerede udtalt i gældende dansk Ret, ja, endog i Grundloven. Selv om det ærede Medlem og jeg er enige om at sætte Landstingets Beslutninger højt, kan vi ikke sætte dem saa højt, at vi udtaler noget, der allerede er gældende Ret; det gaar ikke. Derfor mener jeg, at Forslaget er ufuldstændigt, og det er ogsaa uholdbart, fordi det kommer til at virke vildledende med Hensyn til det, som faktisk har været Hovedpunktet i denne Sag, idet der ikke blot er Tale om Reservefondsmidlerne.

Og saa en Ting til. Det, der bliver udtalt i denne Dagsorden, er det samme som, at Det konservative Parti siger: Her ved slaar vi en Streg over al den Uret, der er begaaet over for Kirken. Men jeg tror dog, at det ærede Medlem ligesom jeg — og jeg haaber for Resten alle Partier — vil sige, at er der begaaet Uret af den mægtige Faktor, der hedder Staten, over for den mindre mægtige, ja, i dette Forhold svage, nemlig økonomisk svage, Part, Kirken, saa maa Staten selvfølgelig ogsaa hjælpe med til at gøre den Uret god, der er begaaet. Vi kan maaske ikke blive enige om, hvorvidt der er begaaet Uretfærdigheder eller ej, men jeg tror, at vi alle vil være enige om, at er der begaaet Uret, skal den mægtige, Staten, ikke høste Fordel paa den svages Bekostning.

Mit Parti kan derfor ikke stemme for det Forslag, der her er stillet fra konservativ Side.

Jeg gaar saa over til den højtærede Ministers Udtalelser. Den højtærede Minister talte først meget længe om, at jeg saa gerne vilde takke. Jeg ved ikke, om jeg brugte dette Udtryk, men jeg brugte i hvert Fald et andet, nemlig at jeg gerne vilde have været med til at dæmpe den Uro, der findes ude omkring i Landet, ved at kunne sige, at nu var der givet en Redegørelse, som alle vilde kunne forstaa, men desværre, tilføjede jeg, er der ikke givet en saadan Redegørelse, som alle forstaa. Jeg bad Ministeren, om han ikke her i Tinget vilde udvikle de Retningslinier, hvorefter den tidligere Minister havde handlet, de Principper, han var gaaet frem efter, men ikke et eneste Medlem af dette høje Ting vil turde paastaa, at vi har faaet Retningslinierne trukket op, og det mindste, man kan forlange af en Administration, er